

Брюксел, 29.4.2016 г.
COM(2016) 238 final

2016/0127 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**относно подписването, от името на Европейския съюз, на Споразумение между
Съединените американски щати и Европейския съюз относно защитата на
личната информация във връзка с предотвратяването, разследването,
разкриването и наказателното преследване на престъпления**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Причини за и цели на предложението

През ноември 2006 г. беше създадена Контактна група на високо равнище, състояща се от висши служители от Комисията, председателството на Съвета, министерствата на правосъдието и на вътрешна сигурност на САЩ, както и от Държавния департамент на САЩ, с цел да проучи начините, по които ЕС и САЩ могат да работят в по-тясно сътрудничество и по-ефикасно при обмена на информация за целите на правоприлагането, като същевременно гарантират защитата на личните данни и неприкосновеността на личния живот. Заключението в окончателния доклад на Контактната група на високо равнище от октомври 2009 г.¹ бе, че най-добрият вариант е международно споразумение, обвързващо ЕС и САЩ, чрез което да се прилагат договорени общи принципи за защита на данните при трансатлантическото предаване на данни в областта на правоприлагането. Предимството на този вариант е, че създава основите за ефективна защита на неприкосновеността на личния живот и на личните данни при всеки обмен на информация за целите на правоприлагането и че би осигурил най-високата степен на правна сигурност.

На 3 декември 2010 г. Съветът прие решение, с което оправомощава Комисията да започне преговори по споразумение между Европейския съюз и Съединените американски щати относно защитата на личните данни при предаването и обработването им за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления, включително тероризъм, в рамките на полицейското сътрудничество и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси (наричано по-надолу „рамковото споразумение“)².

На 28 март 2011 г. Комисията започна преговорите. На 8 септември 2015 г. страните парафираха текста.

Рамковото споразумение установява (за първи път досега) всеобхватна рамка от принципи и гаранции за защита на данните при предаване на лична информация³ за целите на наказателното правоприлагане между САЩ, от една страна, и ЕС или държавите му членки, от друга страна. Двойната му цел е да осигури високо ниво на защита на данните и по този начин да укрепи сътрудничеството между двете страни. Въпреки че само по себе си рамковото споразумение не е правно основание за

¹ Доклади на Контактната група на високо равнище относно обмена на информация и защитата на неприкосновеността на личния живот и личните данни, Брюксел, 23 ноември 2009 г., 15851/09, JAI 822 DATAPROTECT 74 USA 102.

² Наред с приемането на реформата на ЕС в областта на защита на данните и новия „Щит за личните данни в отношенията между ЕС и САЩ“ относно предаването на данни в сферата на търговията, сключването на съдържателно и всеобхватно рамково споразумение е ключов елемент в стратегията, представена в съобщението на Комисията „Възстановяване на доверието в обмена на данни между ЕС и САЩ“ (COM(2013) 846) от 27 ноември 2013 г., достъпно на http://ec.europa.eu/justice/data-protection/files/com_2013_846_en.pdf, както се потвърждава и в политическите насоки на председателя Юнкер и в Съобщението на Комисията до Европейския парламент и Съвета „Трансатлантически потоци от данни: възстановяване на доверието чрез солидни гаранции“, COM(2016) 117 final от 29 февруари 2016 г., достъпно на: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/files/privacy-shield-adequacy-communication_en.pdf.

³ Терминът „лична информация“, както се използва в Рамковото споразумение, е синоним на понятието в ЕС за „лични данни“.

предаване на лична информация на САЩ, то допълва, когато е необходимо, гаранциите в съществуващите и бъдещите споразумения за предаване на данни или националните разпоредби, позволяващи такова предаване.

Това представлява значително подобрене спрямо настоящото положение, при което трансатлантическото предаване на лична информация се осъществява въз основа на правни инструменти (международни споразумения или национално право), които обикновено не съдържат или съдържат само слаби разпоредби за защита на данните.

- **Съгласуваност със съществуващите разпоредби в тази област на политиката**

Рамковото споразумение ще увеличи защитата на личните данни, предоставяна на субектите на данни от ЕС, когато тези данни се обменят със САЩ за целите на наказателното правоприлагане. Като установява всеобхватна рамка от гаранции за защита на данните, споразумението ще допълни съществуващите договорености (както двустранните споразумения между държавите членки и САЩ, така и споразуменията между ЕС и САЩ), въз основата на които лични данни се изпращат в САЩ за целите на правоприлагането, ако и доколкото в тях липсва необходимото ниво на защита и гаранции.

Освен това споразумението ще предостави „защитна мрежа“ за бъдещи споразумения между ЕС и неговите държави членки и САЩ, под нивото на която защитата не може да падне. Това представлява важна гаранция за бъдещето и бележи съществено развитие спрямо настоящата ситуация, при която гаранциите, защитата и правата трябва да се договарят наново за всяко отделно ново споразумение.

Като цяло рамковото споразумение ще има голяма добавена стойност, тъй като ще увеличи нивото на защита на субектите на данни от ЕС в съответствие с изискванията на първичното и вторичното право на ЕС. За първи път ще се въведе инструмент за защита на данните, уреждащ по един всеобхватен и последователен начин всяко предаване на данни в определена област (т.е. трансатлантическия обмен на данни в областта на полицейското сътрудничество и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси). Освен това рамковото споразумение ще конкретизира в трансатлантическия контекст общите изисквания за международното предаване на данни, залегнали в бъдещата Директивата относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказателни санкции и относно свободното движение на такива данни (наричана по-нататък „Директивата за полицейското сътрудничество“)⁴, приета на 14 април 2016 г. В светлината на гореизложеното, рамковото споразумение също представлява важен прецедент за подобни споразумения с други международни партньори.

---

⁴ Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказателни санкции и относно свободното движение на такива данни, COM/2012/010 final - 2012/0010 (COD), достъпно на: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/bg/TXT/PDF/?uri=CELEX:52012PC0010&from=bg>

- **Съгласуваност с другите политики на Съюза**

Очаква се рамковото споразумение да има значително въздействие върху полицейското сътрудничество и сътрудничеството в областта на правоприлагането със Съединените щати . То установява обща и всеобхватна рамка от правила и гаранции за защита на данните и по този начин позволява на ЕС или на неговите държави членки, от една страна, и на органите за наказателно правоприлагане в САЩ, от друга, да си сътрудничат по-ефективно. Освен това то ще гарантира, че съществуващите споразумения съдържат всички необходими елементи на защита. Това ще осигури последователност в сътрудничеството в областта на правоприлагането, като същевременно ще гарантира по-голяма правна сигурност при предаването на лични данни. Споразумението също така ще улесни сключването на бъдещи споразумения за предаване на данни със САЩ в областта на наказателното правоприлагане, тъй като вече ще се договорени гаранциите за защита на данните и няма да се налага да се водят отново преговори по тях. На последно място, установяването на общи стандарти в тази ключова, но сложна област на сътрудничество, е важно постижение, което може значително да допринесе за възстановяване на доверието в трансатлантическите потоци от данни.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание за това предложение е член 16 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 5 от ДФЕС.

- **Субсидиарност**

Рамковото споразумение попада в изключителната компетентност на ЕС по силата на член 3, параграф 2 от ДФЕС. Следователно принципът за субсидиарност не се прилага.

- **Пропорционалност**

Рамковото споразумение предвижда гаранциите за защита на данните, изисквани съгласно изготвените от Съвета указания за водене на преговори. Те се смятат за елементи, необходими за осигуряването на изискваната степен на защита при предаване на лични данни на трета държава, както съгласно Хартата на основните права, така и съгласно развиващите се достижения на правото на ЕС. Нито значително по-малък набор от такива гаранции, нито инструмент с по-малка задължителна сила не може да се сметне за достатъчен за предоставяне на такова ниво на защита. Следователно предложението не отива отвъд необходимото, за да се постигне целта на политиката за установяване на рамка за защита на личните данни при предаването им между Съединените щати, от една страна, и Европейския съюз или неговите държави членки, от друга, в контекста на правоприлагането.

- **Избор на инструмент**

Установяването на задължителна рамка за защита на личните данни, която ще допълва съществуващите споразумения и ще представлява основа за бъдещи споразумения, може да се гарантира само посредством международно споразумение, сключено между ЕС и Съединените щати.

В допълнение, както се подчертава в доклада на Контактната група на високо равнище от октомври 2009 г., международното споразумение предоставя най-високата степен на правна сигурност.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОТ ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на съществуващото законодателство**

Не е приложимо.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Комисията докладва редовно, както устно, така и писмено, пред определения за тази цел специален комитет на Съвета относно напредъка на преговорите. Европейският парламент е информиран редовно устно и писмено в рамките на неговата Комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи (LIBE).

- **Събиране и използване на експертни становища**

С инициативата се изпълняват указанията на Съвета за водене на преговори от 3 декември 2010 г.

- **Оценка на въздействието**

Не бе необходима оценка на въздействието. Предложеното споразумение е в съответствие с указанията за водене на преговори на Съвета.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не е приложимо.

- **Основни права**

С разпоредбите на рамковото споразумение се цели да бъдат защитени основното право на защита на личните данни и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, както са залегнали съответно в член 8 и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложеното споразумение няма отражение върху бюджета.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и мерки за мониторинг, оценка и докладване**

Ще е необходимо изпълнение от държавите членки, но не се очакват съществени законови изменения, тъй като материалноправните разпоредби на рамковото споразумение отразяват до голяма степен правила, които вече се прилагат по отношение на органите на ЕС и националните органи съгласно правото на ЕС и/или националното право.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Рамковото споразумение, в съответствие с указанията за водене на преговори на Съвета, обхваща пет категории разпоредби: i) хоризонтални разпоредби; ii) принципи и гаранции за защита на данните; iii) права на физическите лица; iv) аспекти, свързани с приложението на споразумението и надзора; и v) заключителни разпоредби.

- i) Хоризонтални разпоредби**

- i) Предмет на споразумението (член 1)*

За да се постигне целта на споразумението (т.е. да се гарантира високо ниво на защита на личната информация и да се засили сътрудничеството в областта на правоприлагането), рамковото споразумение създава уредба за защитата на личната информация при предаването ѝ между Съединените щати, от една страна, и Европейския съюз и неговите държави членки, от друга страна за предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления, включително тероризъм. Позоваването на понятията „предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления“ (наричани по-долу общо с термина „правоприлагане“) гарантира, че настоящото споразумение ще е съвместимо със структурата на действащите и бъдещите достижения на правото на ЕС в областта на защитата на данните (по-специално разграничението между приложното поле на Регламента относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни („общ регламент относно защитата на данните“⁵) и на „Директивата за полицейското сътрудничество“).

Като посочва, че рамковото споразумение само по себе си не е правно основание за предаване на лична информация и че винаги се изисква (отделно) правно основание, член 1 също пояснява, че рамковото споразумение е по своята същност споразумение за основните права, установяващо набор от защити и гаранции, приложими към такова предаване.

- ii) Определения (член 2)*

Основните понятия в рамковото споразумение са определени в член 2. Определенията за „лична информация“, „обработване на лична информация“, „страни“, „държава членка“ и „компетентен орган“ по същество съответстват на определенията на тези понятия в други споразумения между ЕС и САЩ и/или в достиженията на правото на ЕС в областта на защитата на данните.

- iii) Приложно поле на споразумението (член 3)*

В член 3 от рамковото споразумение се определя неговото приложно поле. Този член гарантира, че защитите и гаранциите, които рамковото споразумение предоставя, се прилагат за всеки обмен на данни, осъществяван в контекста на трансатлантическото сътрудничество в областта на правоприлагането по наказателноправни въпроси. Това включва предаване въз основа на национално право, споразумения между ЕС и САЩ (например Договора за правна взаимопомощ между ЕС и САЩ), споразумения между

⁵ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни (общ регламент относно защитата на данните) COM(2012) 11 final 2012/0011 (COD), достъпно на: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/document/review2012/com_2012_11_bg.pdf

държави членки на ЕС и САЩ (например договори за правна взаимопомощ, споразумения за засилване на сътрудничеството в предотвратяването и борбата с тежката престъпност, споразумения или договорености за информация относно проверки за разкриване на терористи), както и конкретни споразумения, предвиждащи предаването на лични данни от страна на частни субекти за целите на правоприлагането (например съгласно Споразумението за резервационните данни на пътниците („PNR данни“)⁶ между ЕС и САЩ и Споразумението за програмата за проследяване на финансирането на тероризма⁷ („ППФТ“). Приложното поле е формулирано „въз основа на предаването на данни“, т.е. по принцип то обхваща всяко предаване на данни за целите на наказателното правоприлагане между ЕС и САЩ, независимо от гражданството или местопребиваването на съответния субект на данните.

Рамковото споразумение няма да обхваща предаване на лични данните (или други форми на сътрудничество) между органите на САЩ и органите на държавите членки, отговарящи за опазването на националната сигурност.

iv) Недискриминация (член 4)

Член 4 предвижда, че всяка страна ще изпълнява рамковото споразумение без произволна или необоснована дискриминация между гражданите си и гражданите на другата страна.

Този член допълва и засилва други разпоредби в споразумението (по-специално членовете, предоставящи гаранции на физическите лица като достъп, поправка и защита по административен ред, вж. по-долу), тъй като гарантира, че европейските граждани принципно ще се ползват от равно третиране спрямо гражданите на САЩ по отношение на практическото изпълнение на тези разпоредби от органите на САЩ.

v) Действие на споразумението (член 5)

Що се отнася до съществуващите споразумения между ЕС/държавите членки и САЩ, рамковото споразумение ще ги допълва при необходимост, т.е. ако и доколкото в тях липсват необходимите гаранции за защита на данните⁸.

Ефективното изпълнение на рамковото споразумение (и по-специално на членовете му относно правата на физическите лица) е свързано с презумпцията за съвместимост с приложимите правила за международно предаване на данни. Тази презумпция не е нито автоматична, нито обща и, подобно на всички презумпции, може да бъде оборена. Тя не е автоматична презумпция, защото приложението ѝ зависи изрично от ефективното изпълнение на рамковото споразумение от САЩ и по-конкретно — както изрично се посочва в член 5, параграф 2 — от ефективното изпълнение на членовете относно

⁶ Споразумение между Съединените американски щати и Европейския съюз относно използването и предаването на резервационни данни на пътниците към Министерството на вътрешната сигурност на Съединените щати, ОВ L 215/5, 11.8.2012 г.

⁷ Споразумение между Европейския съюз и Съединените американски щати относно обработката и изпращането на данни за финансови съобщения от Европейския съюз до Съединените щати за целите на Програмата за проследяване на финансирането на тероризма, ОВ L 195/5, 27.7.2010 г.

⁸ Четвъртото съображение в преамбюла посочва, че рамковото споразумение не изменя, обуславя или по друг начин дерогира споразуменията, за които е установено, че предоставят адекватно ниво на защита на данните, с изключение на разпоредбата за защита по съдебен ред в член 19, която ще се прилага и за тях. Това се отнася и за споразуменията за резервационните данни на пътниците и за ППФТ.

правата на физическите лица (по-специално по отношение на достъпа, поправянето и защитата по административен и съдебен ред). Тя също така не е обща презумпция: предвид това, че рамковото споразумение не е „самостоятелен“ инструмент за предаване на данни, презумпцията по необходимост се прилага в зависимост от всеки отделен случай, т.е. като се оценява дали комбинацията от рамковото споразумение и конкретното правно основание за предаването предоставят ниво на защита в съответствие с правилата на ЕС за защита на данните. . С други думи, за разлика от констатацията за адекватност, тази клауза не предоставя признаване *en bloc* на нивото на защита, предоставяно в САЩ, или общо разрешение за предаване на данни.

ii) Принципи и гаранции за защита на данните

Членовете, описани по-долу, обхващат важни принципи, уреждащи обработването на лични данни, както и ключови гаранции и ограничения.

i) Ограничения на предмета и използването (член 6)

В съответствие с Хартата на основните права на ЕС и достиженията на правото на ЕС, член 6 прилага принципа за ограничаване на предмета спрямо всяко предаване на лични данни, обхванато от рамковото споразумение, както за предаване по отношение на конкретни случаи, така и когато САЩ и ЕС/неговите държави членки сключват споразумение, разрешаващо предаването на масиви лични данни. Обработването (което включва предаването) може да се осъществява само за изрични и законни цели в рамките на приложното поле на рамковото споразумение, т.е. предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на престъпления, включително тероризъм.

Освен това по-нататъшното обработване на лична информация от други (правоприлагащи, регулаторни или административни) органи, различни от първия приемащ орган на дадена страна, се разрешава, при условие че не е несъвместимо с целите, за които е направено първоначалното предаване и че този друг орган спазва всички останали разпоредби на рамковото споразумение.

Предаващият компетентен орган може също да наложи допълнителни условия (например за използването на данните) в конкретни случаи.

Накрая, личната информация се обработва само „по начин, който е пряко свързан и не е прекомерен или твърде обширен по отношение на целите на такова обработване“.

Член 6 е ключова разпоредба в споразумението: той гарантира прилагането на гаранциите за целия „жизнен цикъл“ на определен набор от данни — от първоначалното предаване от ЕС до обработването от страна на компетентния орган на САЩ и обратното, както и възможното по-нататъшно споделяне със/обработване от друг орган на САЩ или, в случая с предаване на данни от САЩ на компетентен орган на ЕС или (една от) неговите държави членки, възможното по-нататъшно споделяне със/ обработване от друг орган на ЕС или на държава членка.

ii) Последващо предаване (член 7)

Ограниченията за последващото предаване, посочени в член 7, изискват в случай че орган на САЩ възнамерява да предаде данните, които е получил от ЕС или от негова държава членка на трета държава/международна организация, необвързана от

споразумението, той да трябва първо да получи съгласието на правоприлагащия орган в ЕС, извършил първоначалното предаване на данните на Съединените щати. Това правило се прилага по същия начин за случаи, когато ЕС или някоя от неговите държави членки възнамерява да предаде данни, получени от САЩ, на трета държава/международна организация.

При предоставяне на съгласието си за предаване, компетентният орган, който първоначално е предал информацията, трябва да отчете всички релевантни фактори, включително целта, с която данните са били първоначално предадени, и дали държавата или международната организация осигуряват подходящо ниво на защита на личната информация. Той може също така да наложи конкретни условия за предаването.

Нещо повече, по отношение на членовете за ограничаване на предмета (вж. член 6 по-горе), сроковете на съхранение (вж. член 12 по-долу) и чувствителните данни (вж. член 13 по-долу), този член изрично взема предвид чувствителния характер на предаването на масиви от данни, засягащи незаподозрени лица (например резервационни данни за всеки пътник, предприемащ полет, независимо от наличие на конкретно подозрение), тъй като предвижда, че всякакво по-нататъшно предаване на лична информация „по друг повод освен във връзка с конкретни случаи“ може да се осъществи единствено при конкретните условия, посочени в споразумението, предоставящи надлежно обосноваване на последващото предаване.

Особената ситуация на последващо предаване към друга държава в рамките на ЕС (например френската полиция споделя с германската полиция информация от американското Федерално бюро за разследване) също е обхваната от този член (параграф 4), в който се постановява, че ако по действащите правила подобно предаване е обект на предварително съгласие, органът, който първоначално е предал информацията (например американското Федерално бюро за разследване), няма да може да откаже съгласие или да наложи изисквания, обусловени от защитата на данните (тъй като всички участващи органи са обвързани от рамковото споразумение).

iii) Качество на данните и цялост на информацията (член 8)

Страните ще предприемат разумни стъпки, за да гарантират, че предаваните лични данни се поддържат с такава точност, релевантност, актуалност и пълнота, каквито са необходими и целесъобразни за осигуряване на законосъобразно обработване на информацията. Когато получаващият или предаващият орган има значителни съмнения относно точността, релевантността, актуалността и пълнотата на получените или предадените лични данни, той уведомява, когато е възможно, предаващия/получаващия орган за това.

iv) Сигурност на информацията (член 9) и уведомяване за инцидент, свързан със сигурността на информацията (член 10)

Тези членове допринасят за гарантиране на висока степен на сигурност на личните данни, предмет на обмен от страните по рамковото споразумение.

Първо, по силата на член 9 страните осигуряват подходящи технически и организационни мерки и мерки за сигурност за защита на личната информация срещу случайно или неправомерно унищожаване, случайна загуба и неразрешено разкриване, промяна, достъп или друго обработване. Тези мерки включват също гаранции, че

достъп до лична информация се предоставя само на персонал, получил разрешение за това.

На второ място, по силата на член 10 в случай на инцидент, свързан със сигурността на информацията, представляващ значителен риск от настъпването на вреди, се предприемат незабавно подходящи действия за намаляване на вредите, включително уведомяване на предаващия орган и, когато е уместно предвид обстоятелствата на инцидента, засегнатото физическо лице. Разпоредбата съдържа изчерпателен списък с изключенията от задължението за уведомяване, които отговарят на разумните ограничения (напр. национална сигурност).

v) Поддържане на записи (член 11)

Страните трябва да въведат ефективни начини (като регистрационни файлове) за доказване на законосъобразността на обработването и използването на лична информация.

Това изискване представлява значителна гаранция за физическите лица, тъй като налага на правоприлагащите органи задължението да докажат, че дадена операция за обработване на данните е извършена съгласно закона. Задължението да се документират операциите за обработване на данните води по-специално до това да има „следа“ в случай на неправомерно обработване. Това следва да улесни разглеждането на жалби и подаването на иски в връзка със законосъобразността на операциите за обработване.

vi) Срок на съхранение (член 12)

Обработването на данни ще бъде предмет на специфични срокове на съхранение, за да се гарантира, че данните няма да се съхраняват по-дълго, отколкото е необходимо и подходящо. За да се определи продължителността на тези срокове на съхранение, трябва да се вземат предвид редица елементи, по-специално целта на обработването или използването, естеството на данните и въздействието върху правата и интересите на засегнатите субекти на данните.

Уточнява се също, че когато страните сключат споразумение за предаване на „масиви от данни“, такова споразумение трябва да съдържа специална разпоредба за приложимия срок на съхранение. С тази разпоредба страните приемат принципа, че такива споразумения за предаване на масиви от данни трябва да съдържат специфичен срок на съхранение, който следователно не трябва да се договаря отново.

Сроковете на съхранение ще са предмет на периодични прегледи, за да се определи дали променените обстоятелства налагат изменение на съответния срок.

За да се гарантира прозрачност, сроковете на съхранение трябва да се публикуват или оповестяват по друг начин.

vii) Специални категории данни (член 13)

Обработването на лични данни, разкриващи расов или етнически произход, политически убеждения или религиозни или други вярвания, членство в синдикални организации или лична информация, отнасяща се до здравето или сексуалния живот, може да се осъществява единствено когато има предвидени подходящи гаранции в

съответствие със закона (напр. да се маскира информацията след осъществяване на целта, за която е обработена, или изискване на одобрение от надзорните органи за получаване на достъп до информацията).

Споразуменията, позволяващи предаването на „масиви от данни“, ще трябва допълнително да определят стандартите и условията, при които могат да се обработват специалните категории данни.

Разпоредбите за специалните категории данни са съвместими с изискването, че обработването се извършва по начин, който е пряко свързан и не е прекомерен по отношение на целите на такова обработване, съгласно член 6 за ограничаването на предмета и използването.

viii) Автоматизирани решения (член 15)

Обработването на данни, което може да има за резултат решения с отрицателни последици върху физическо лице (напр. при профилиране), не може да се основава единствено на автоматичното обработване на лична информация, освен ако това се разрешава в националното право, и при условие че съществуват подходящи гаранции, включително възможността да се изиска човешка намеса.

ix) Прозрачност (член 20)

Физическите лица имат право да получават информация (чрез общи известия или чрез лично известяване, подлежащи на „разумни ограничения“) относно целта на обработването и възможното по-нататъшно използване на личните им данни, законите или правилата, в съответствие с които се извършва обработването, кои са третите страни, на които може да бъде разкрита личната им информация, както и съществуващите механизми за достъп, поправка и правна защита.

Повишаването на осведомеността сред физическите лица относно това защо и от кого се обработват техните данни спомага за възможността им да упражняват правата си на достъп, поправка и правна защита (вж. чл. 16 —19 по-долу).

iii) Права на физическите лица

Тези права имат особено значение за защитата на субектите на данните, които за първи път ще могат да се позоват на права с общо приложение за всяко трансатлантическо предаване на лични данни в областта на наказателното правоприлагане.

i) Достъп и поправка (член 16 и член 17)

Правото на достъп позволява на всяко физическо лице да поиска и да получи достъп до личните си данни. Основанията за ограничаване на достъпа са посочени изчерпателно и съответстват на разумните ограничения (напр. защитата на националната сигурност, ако се възпрепятства разследване или съдебно преследване на престъпления, защитата на правата и свободите на други). На физическото лице не могат да се налагат прекомерни разноски като условие за достъп до личната му информация.

Правото на поправка позволява на всяко физическо лице да поиска коригиране или поправка на личните си данни в случай, че са или неточни, или предмет на неправилно обработване. Това може да включва допълване, заличаване, блокиране или други мерки или методи за поправка на неточностите или неправилното обработване.

Когато компетентният орган на приемащата държава направи заключение, след подадено искане от страна на физическо лице, уведомление от предоставящия личната информация орган или собствено разследване, че информацията е неточна или е била предмет на неправилно обработване, той взема мерки за допълване, заличаване, блокиране или други мерки за корекция или поправка.

Когато се позволява от националното право, всяко физическо лице има правото да упълномощи надзорен орган (т.е. национален орган за защита на данните за субект на данни от ЕС) да поиска достъп или поправка от негово име. Тази възможност за непряко упражняване на права посредством даден орган и в рамките на правна система, с които са запознати, следва конкретно да е от помощ за субектите на данните, когато искат да упражнят правата си.

Ако исканията за достъп или поправка бъдат отказани или ограничени, органът, в който е постъпило искането, предоставя на физическото лице (или негов надлежно упълномощен представител) отговор, в който се посочват причините за отказа или ограничението на достъпа или поправянето. Задължението да се предостави обоснован отговор на физическото лице цели да се позволи и улесни упражняването на правото му на защита по съдебен или административен ред, в случай че съответният правоприлагащ орган откаже или ограничи достъпа/поправянето.

ii) Защита по административен ред (член 18)

Ако физическо лице не е съгласно с решението по негово искане за достъп/поправка на личните данни, то ще има право да потърси защита по административен ред. По отношение на достъпа и поправянето, с цел да се улесни ефективното упражняване на това право, съответният субект на данните има правото да упълномощи надзорен орган (т.е. национален орган за защита на данните за субект на данни от ЕС) или друг представител, когато това се позволява по приложимото национално право.

Органът, от който се търсят корективни действия, ще предостави на съответния субект на данните писмен отговор, посочвайки, когато е приложимо, предприетите действия за подобряване или коригиране на ситуацията.

iii) Защита по съдебен ред (член 19)

Гражданите на всяка от страните по споразумението могат да потърсят съдебна защита в случай на i) отказ на достъп, ii) отказ за поправка или iii) незаконно разкриване от органите на другата страна.

В САЩ това е отразено в Закона за съдебната защита, подписан от президента Обама на 24 февруари 2016 г. Този Закон ще прилага и за гражданите на „обхванатите държави“⁹ трите основания за съдебна защита, предвидени съгласно Закона на САЩ за защита на личните данни от 1974 г., но които понастоящем са на разположение само за гражданите на САЩ и

⁹ „Обхваната държава“ по силата на Закона за съдебната защита на САЩ е държава, i) сключила със САЩ споразумение, което предвижда съответната защита на неприкосновеността на личния живот за информация, споделяна за целите на правоприлагането (или която на практика е споделила информация за целите на правоприлагането и разполага със съответните защита на неприкосновеността на личния живот за такава споделяна информация); ii) която позволява предаването на лични данни за търговски цели чрез споразумение със САЩ или по други начин; iii) чиито политики за предаване на лични данни за търговски цели не нарушават значително интересите на националната сигурност на Съединените щати. Определянето на държава като „обхваната държава“ се извършва от главния прокурор на САЩ.

на постоянно пребиваващите в тази държава. Четвъртото съображение в преамбюла на рамковото споразумение пояснява, че това разширяване на прилагането ще обхване също данните, предмет на обмен съгласно споразуменията за резервационните данни на пътниците и ППФТ. Заедно с приемането на Закона за съдебната защита, член 19 ще подобри значително съдебната закрила за гражданите на ЕС.

Въпреки че Законът за съдебната защита съдържа редица ограничения (по-специално, той се прилага само за данните на граждани от „обхванатите държави“, предадени по-специално от правоприлагащите органи на ЕС, т.е. за граждани на ЕС, но и не само за тях), член 19 от рамковото споразумение удовлетворява искане, което ЕС бе отправил много отдавна.

Разпоредбата отговаря на политическите насоки на председателя Юнкер, според които „Съединените щати трябва [...] да гарантират, че всички граждани на ЕС имат право да упражняват правата си за защита на данните в американските съдилища, независимо от това дали пребивават в САЩ. Премахването на такава дискриминация ще е от съществено значение за възстановяване на доверието в трансатлантическите отношения“. По същия начин това съответства на Резолюцията на Европейския парламент от 12 март 2014 г. относно програмата за наблюдение на Агенцията за национална сигурност на САЩ, чрез която Парламентът поиска незабавното подновяване на преговорите със САЩ по „рамковото споразумение“, така че САЩ „да поставят правата на гражданите на ЕС на равна основа с правата на гражданите на САЩ (...)“ и да се предоставят „ефективни административни и съдебни средства за защита с изпълнителна сила в САЩ, недопускащи дискриминация“¹⁰.

Параграф 3 на член 19 пояснява, че разширяването на трите гореспоменати основания за съдебна защита не засяга евентуалните други начини за съдебен контрол, които съществуват по отношение на обработването на данни (напр. съгласно Административно-процесуалния закон, Закона за неприкосновеността на личния живот в областта на електронните комуникации или Закона за свободата на информацията). Тези други правни основания за съдебен контрол са отворени за всички субекти на данни от ЕС, засегнати от предаването на данни за целите на правоприлагането, независимо от тяхното гражданство или местопребиваване.

iv) Аспекти, свързани с прилагането на рамковото споразумение и надзора

i) Отчетност (член 14)

Приемат се мерки за насърчаване на отчетността на органите, обработващи личната информация, обхваната от рамковото споразумение. По-специално, при последващо предаване на лични данни от получаващия орган към други органи последните следва да бъдат информирани за гаранциите, приложими съгласно настоящото споразумение, както и за възможни допълнителни (ограничителни) условия, които се прилагат спрямо предаването по силата на член 6, параграф 3 (относно ограниченията на предмета и

¹⁰ Вж. § 57 и точка БЙ от Резолюцията от 12 март 2014 г. относно програмата за наблюдение на Агенцията за национална сигурност на САЩ, органите за наблюдение в различните държави членки и тяхното отражение върху основните права на гражданите на ЕС и върху трансатлантическото сътрудничество в областта на правосъдието и вътрешните работи, (2013/2188(INI), достъпна на: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2014-0230+0+DOC+XML+V0//BG>

използването). Сериозни нарушения се третират чрез целесъобразни и възпиращи наказателни, граждански или административни санкции.

Мерките за насърчаване на отчетността включват също, когато е уместно, преустановяването на последващото предаване на лични данни към субекти на страните, които не се обхващат от рамковото споразумение, в случай, че те не гарантират ефективна защита на личната информация с оглед предмета на споразумението (и по-конкретно разпоредбите за ограничаването на предмета и последващото предаване). Тази разпоредба урежда ситуация, при която личните данни са изпратени от орган на ЕС до федерален орган на САЩ (т.е. орган, обхванат от настоящото споразумение) и след това се предават на правоприлагащ орган на щатско равнище. Съгласно конституцията на САЩ, САЩ са ограничени във възможността си да обвързват федеративните щати на международно равнище¹¹. При все това, за да се гарантира непрекъснатостта на защитата на данните, предадени на федерални агенции на САЩ и след това споделени с правоприлагащи органи на щатско равнище, този член i) включва в приложното си поле „други органи“ на страните (т.е. органи, които не се обхващат от настоящото споразумение, като например щатски органи на САЩ); ii) посочва, че гаранциите, предоставени по настоящото споразумение, им се съобщават; и iii) предвижда, че когато е уместно предаването до такива органи се преустановява, ако те не защитават ефективно личните данни с оглед предмета на рамковото споразумение и по-специално членовете за ограничаването на предмета и последващото предаване .

Като цели да гарантира, че компетентните правоприлагащи органи ще бъдат държани отговорни за спазването на рамковото споразумение, този член е важен градивен елемент на една ефективна система на изпълнение и надзор по силата на споразумението. Той също така ще улесни подаването на иски от страна на физически лица в случай на нарушения (и съответната отговорност на публичните органи).

Накрая, органите на ЕС ще могат да изразяват възникнали опасения и да получават съответната информация от партньорите си от САЩ относно това как те спазват задълженията си по член 14 (включително и предприетите в това отношение мерки). Също така по време на съвместните прегледи (вж. чл. 23 по-долу) ще се обръща специално внимание на ефективното изпълнение на този член.

ii) Ефективен надзор (член 21)

Страните имат един или повече публични органи, упражняващи функции и правомощия на независим надзор, в това число контрол, разследване и намеса. Тези органи имат правомощието да приемат и да предприемат действия по жалби, подадени от физически лица във връзка с мерките за изпълнение на рамковото споразумение, и да отнасят нарушения, свързани с настоящото споразумение, за наказателно преследване или дисциплинарни действия. Предвид особеностите на системата на САЩ, различни надзорни органи (включително главните служители по неприкосновеността на личния живот (Chief Privacy Officers), главните инспектори (Inspector Generals), Надзорния съвет за неприкосновеност на личния живот и гражданските свободи (Privacy and Civil Liberties Oversight Board) и т.н.) ще упражняват съвместно надзорните функции, изпълнявани от органите за защита на данните в ЕС.

¹¹ Тъй като е федерална република, в САЩ съществува разделение на властите между федералното правителство и правителството на отделните щати (вж. също член 5, параграф 2 от рамковото споразумение в това отношение).

Този член допълва наличните гаранции въз основа на разпоредбите за достъп, поправка и защита по административен ред. По-специално той позволява на физическите лица да подават жалби пред независими органи относно това как другата страна изпълнява рамковото споразумение.

iii) Сътрудничество между надзорните органи (член 22)

Надзорните органи ще си сътрудничат с цел да се гарантира ефективно изпълнение на споразумението и по-специално по отношение на системата за непряко упражняване на правата на физическите лица на достъп, поправка и защита по административен ред (вж. чл. 16 —18 по-горе).

В допълнение се създават национални звена за контакт, които да оказват помощ при установяване на надзорния орган, към който да се обърне лицето в конкретния случай. Предвид наличието на редица различни надзорни органи в САЩ, създаването на централно „входящо звено“ за искания за помощ и сътрудничество трябва да спомогне за ефикасното обработване на такива искания.

iv) Съвместен преглед (член 23)

Страните ще провеждат периодични съвместни прегледи на изпълнението и ефективността на рамковото споразумение, като обръщат особено внимание на ефективното изпълнение на членовете, отнасящи се до правата на физическите лица (достъп, поправка, административна и съдебна защита), както и на въпроса за предаването на данни на териториални единици, които не се обхващат от споразумението (т.е. щатите на САЩ). Първият съвместен преглед ще се проведе не по-късно от три години след влизането в сила на споразумението и редовно след това.

Съставът на съответните делегации включва представители както на органите за защита на данните, така и на правоприлагащите/съдебните органи. Заключениеята от съвместните прегледи се оповестяват публично.

v) Заключениелни разпоредби

Рамковото споразумение съдържа редица заключениелни клаузи относно:

- — уведомяването на другата страна за нормативни актове, които имат съществено отражение върху изпълнението на споразумението. САЩ ще уведомят ЕС по-специално по отношение на всички мерки, свързани с прилагането на разпоредбите от Закона за съдебната защита (член 24);
- — консултации в случай на спор относно тълкуването или прилагането на споразумението (член 25);
- — възможността едната страна да суспендира споразумението в случай на съществено нарушение на споразумението от другата страна (член 26);
- — териториалното приложение на споразумението, за да се отчете специфичното положение на Обединеното кралство, Ирландия и Дания (член 27);
- — неограничения срок на действие на споразумението (което се обосновава от естеството на споразумението, предоставящо защита и гаранции, както и

предвид възможността за суспендиране и прекратяване на споразумението) (член 28);

- — възможността всяка страна да прекрати споразумението с уведомяване на другата страна, като се уточнява, че личната информация, предадена преди прекратяването, ще продължи да се обработва в съответствие с правилата на рамковото споразумение (член 29, параграфи 2 и 3);
- — влизането в сила на споразумението на първия ден от месеца, следващ датата, на която страните са разменили уведомления относно приключването на вътрешните процедури за одобрение (член 29, параграф 1);
- — езиковата клауза (непосредствено преди реда за подпис), предвиждаща, че i) споразумението ще се подпише на английски език и ще се състави от ЕС на останалите 23 официални езика на ЕС; ii) възможността след подписване текстът на споразумението да бъде заверен на всеки от останалите официални езици на ЕС посредством обмен на дипломатически ноти със САЩ; iii) в случай на разлики между различните автентични езикови версии на споразумението, версията на английски език ще има превес.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно подписването, от името на Европейския съюз, на Споразумение между Съединените американски щати и Европейския съюз относно защитата на личната информация във връзка с предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на престъпления

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

Като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 16 във връзка с член 218, параграф 5 от него,

Като взе предвид предложението на Европейската комисия,

Като има предвид, че:

- (1) На 3 декември 2010 г. Съветът оправомощи Комисията да започне преговори с правителството на Съединените американски щати във връзка със споразумение за защита на личните данни, предавани или обработвани за целите на предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на престъпления, включително тероризъм.
- (2) Преговорите с правителството на Съединените американски щати приключиха и текстът на споразумението бе парафиран на 8 септември 2015 г.
- (3) Споразумението цели да се създаде всеобхватна рамка от принципи и гаранции за защита на данните при предаването на лична информация за целите на наказателното правоприлагане между САЩ, от една страна, и ЕС или неговите държавите членки, от друга. Целта е да се гарантира високо ниво на защита на данните и по този начин да се засили сътрудничеството между страните. Въпреки че само по себе си рамковото споразумение не е правно основание за предаване на лична информация на САЩ, то допълва, когато е необходимо, гаранциите в съществуващите и бъдещите споразумения за предаване на данни или националните разпоредби, позволяващи такова предаване.
- (4) Съюзът е компетентен по отношение на всички разпоредби в споразумението. По-специално, Съюзът е приел Директива 2016/XXX/ЕС¹² относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказателни санкции и относно свободното движение на такива данни.

---

¹² Директива на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказателни санкции и относно свободното движение на такива данни, отменяща Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета.

- (5) Европейският съюз разполага с изключителна компетентност, доколкото споразумението може да засегне общи правила на Съюза или да измени приложното им поле.
- (6) В съответствие с член 6а от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Обединеното кралство и Ирландия не са обвързани от заложените в настоящото споразумение правила, отнасящи се до обработването на лични данни при извършването на дейности, попадащи в приложното поле на част трета, дял V, глава 4 (Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси) или глава 5 (Полицейско сътрудничество) от ДФЕС, когато Обединеното кралство и Ирландия не са обвързани от правилата, изискващи съблюдаване на споразумението.
- (7) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от споразумението, нито от неговото прилагане.
- (8) Споразумението следва да бъде подписано, при условие че бъде сключено на по-късна дата,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Разрешава се подписването, от името на Съюза, на Споразумението между Съединените американски щати и Европейския съюз относно защитата на личната информация във връзка с предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на престъпления, при условие че въпросното споразумение бъде сключено.

Текстът на споразумението, което следва да бъде подписано, е приложен към настоящото решение.

Член 2

Генералният секретариат на Съвета изготвя акта за предоставяне на пълни правомощия за подписване на Споразумението на лицето (лицата), посочено(и) от Комисията, при условие че споразумението бъде сключено.

Член 3

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на _____ година.

*За Съвета
Председател*